

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Dr. Šestanu odrezana leva, pilotu Müllerju desna noga

RADI POSLABŠANJA STANJA BOLNIKOV, JE BIL PRIMARIJ DR. ČERNIČ PRISILJEN, DA IZVRŠI RADIKALNE OPERACIJE. — PILOTU MÜLLERJU AMPUTIRANA DESNA NOGA NAD GLEŽNJI, DR. ŠESTANU LEVA TIK POD KOLENOM.

Maribor, 21. nov.

Kakor poročamo tudi že na drugem mestu, je prišel včeraj pop. v Maribor šef kirurške klinike v Zagrebu, dr. Budisavljevič in sicer na prošnjo Aerokluba in povabila primarija g. dr. Černiča. Takoj po preiskavi obeh bolnikov, se je vršilo zdravniško posvetovanje, ki je dognalo, da se je stanje ponesrečencev na nogah od torka na sredo znatno poslabšalo. Tako pri dr. Šestanu kakor tudi pri pilotu Müllerju so se namreč pokazali znaki zastrupljenja z visoko vročino, zlasti pri Müllerju, pri katerem je poskočila temperatura na 40 stopinj.

Na zdravniškem posvetovanju je bilo zato sklenjeno, da naj se poizkusi najprej s paliativno operacijo, to je, da se poškodbe na obeh straneh široko odpro, da se odstranijo drobci razbitih kosti, razcefranih kit in mišic in da se potem tako rana izdatno drenira.

To je bilo takoj po zdravniškem konsiliju tudi izvršeno. Operacija je izvršil primarij g. dr. Černič. Med operacijo se je pokazalo, da visi desno stopalo pilota Müllerja samo na nekoliko raztrganih kitah in koži, da je

kost-skočnica prečno preklana in da so rane bolj inficirane, kakor pa sta pokazala klinična slika in Roentgen.

Zato je bil dr. Černič prisiljen, da je že včeraj pilotu Hansu Müllerju v njegovem lastnem interesu, odrezal desno nogo nad gležnjo.

Kar se tiče leve noge pilota Müllerja, pa se bo za enkrat še počakalo na nadaljnji razvoj.

Pri dr. Šestanu je bil snoči na levi nogi napravljen na zunanji strani širok vrez in se je tudi odstranila prečno razbita kost-skočnica ter rana izdatno drenila. Vendar tudi vse to ni zadostovalo. Proces zastrupljenja se je čez noč širil dalje, kar je povzročalo bolniku tudi veliko vročino in omotične napade.

Radi tega je bila tudi pri dr. Šestanu na levi nogi izvršena danes dopoldne radikalna operacija. Približno opoldne mu je primarij dr. Černič odrezal levo nogo tik pod kolonom.

Desna noga dr. Šestana pa je v takem stanju, da je upati, da mu ostane ne samo ohranjena, marveč bo tudi popolnoma normalno funkcionirala.

Kabinet Ljapčev pred padcem

BOLGARSKA VLADA JE PRIŠLA RADI REPARACIJSKEGA VPRAŠANJA V HUDE STISKE. — POVRATEK MOLOVA IN BUROVA, SEJA MINISTRKEGA SVETA.

SOFIJA, 21. nov. Kabinet Ljapčev je prišel radi najnovejšega preokreta v vprašanju takozvanih vzhodnih reparacij, nepričakovano v skrajno težavem položaju. Takoj po povratku finančnega ministra Molova in zunanjega ministra Burova iz Pariza, se je danes dopoldne sestal ministrski svet k seji, ki se je bavila z rezultatom po-

svetovanj pariške komisije za vzhodne reparacije. Ministrski svet je pri tej priliki podrobno razpravljal o predlogih velesil v tem vprašanju.

Sofijski listi naglašajo, da ni izključeno, da bo kabinet Ljapčev še tekom današnjega dne odstopil, vsekakor pa je postal njegov položaj izredno težaven.

Uprašanje plebiscita radi Youngovega načrta

BERLIN, 21. nov. Kakor kažejo vsa znamenja, v parlamentu sploh ne bo prišlo do glasovanja o Hugenbergo-

vem predlogu za izvršitev plebiscita o Youngovem reparacijskem načrtu. Že dosedaj je namreč na podlagi prijav volilna komisija razveljavila nad deset tisoč glasov, ki so bili pri zadnjem glasovanju oddani za Hugenber-

zicije, katero je zavzemal Maribor v dosedanjih državni ureditvi.

V očigled tem konkretnim dejstvom izražamo samo svojo iskreno željo, da bi bil okrožni inšpektor v Mariboru pri banski upravi vesten tolmač potreb našega obmejnega ozemlja in da bi ji stavil v tej smeri dobro utemeljene predloge. Gre pred vsem za to, da se nadaljuje pozitivno delo, ki se je pod županijsko upravo in samoupravo vsaj v nekem obsegu pričelo. Gre tu predvsem za širokopotezno izpolnjevanje naših zdravstvenih ustanov. Zgradba izolirnice in druge potrebne preuredbe mariborske bolnice, tako nameravane izpopolnitve vseh drugih bolnic v bivši mariborski obla-

sti, se morajo brezpogojno izvršiti. Isto velja za nameravane zgradbe cest, za predvidene regulacije rek in potokov, za izpolnjevanje kmetijsko-nadaljevalnega šolstva itd. Banska uprava mora imeti in pokazati razumevanje za vse te in druge naše potrebe in pokazati se ne sme v vseh teh vprašanjih in njih reševanju niti najmanjši zastoj. Okrožni inšpektor pa mora pokazati potrebno iniciativnost, ki mu je po zakonu dovoljena in celo kot naloga dana, mora biti s svojimi predlogi posredovalec in tolmač potreb in želja podrejenega mu delokroga. Upamo, da bo to svojo nalogo v polni meri izpolnil.

gov predlog, ker se je izkazalo, da so bili vsi ti ljudje napačno vpisani. Gre tu večinoma za glasove iz Vzhodne Prusije in Pomorjanskega. Ker pa je Hugenberg le z veliko težavo dosegel število, potrebno po predpisih ustave, je treba le še nekoliko glasov uničiti in vsa akcija za izvedbo plebiscita bo pokopana.

Italijanski prometni minister na Dunaju in v Budimpešti

DUNAJ, 21. nov. Danes je dospel semkaj italijanski prosvetni minister Balbino ter si je ogledal vse dunajske muzeje, knjižnice in druge zgodovinske zanimivosti mesta. Istočasno je prispel na Dunaj tudi madžarski prosvetni minister, grof Kumo Klebelsberg in se sestal z Balbinom. Oba ministra sta nato nadaljevala vožnjo v Budimpešto. Kakor se zatrjuje, gre za protibisk italijanskega prosvetnega ministra v Budimpešti.

Sovjetska propaganda in Anglija

LONDON, 21. nov. Kakor se poroča iz zanesljivega vira, bo zahtevala angleška vlada od novo imenovanega sovjetskega poslanika v Londonu pismeno jamstvo, da sovjeti v Angliji ne bodo ukrenili nič, kar bi se tudi od daleč moglo smatrati kot propaganda za komunistično internacijo.

Potres v Ameriki

LONDON, 21. nov. Med Newyorcom in Hudsonskim zalivom so čutili včeraj zelo močen potres, ki je trajal nad eno uro. Morje se je nepričakovano dvignilo za več metrov. Središče potresa leži v Atlantskem morju in sicer med ameriško obalo in Novo Škotsko. Potres je pretrgal 21 kablov med Ameriko in Evropo. Zaznamovale so pa tudi evropske in južnoameriške postaje potresne sunke.

Eksplzijska nesreča v bolnici

SAN FRANCISCO, 21. novembra. V tukajšnji vseučiliški bolnici se je pripetila eksplozijska nesreča, ki spominja na znano katastrofo v Clevelandu, pri kateri je nad sto bolnikov izgubilo življenje. K sreči pa katastrofa v San Franciscu ni zahtevala človeških žrtev. Kakor v Clevelandu, je nastala eksplozija tudi v tukajšnji bolnici v sobi, kjer je nameščen Röntgenov aparat. V trenutku je bilo vse poslopje polno strupenih plinov. Zdravniki in bolničarke so se obnašali zelo junaški in se imajo le njim bolniki, ki jih je bilo nad 200, zahvaliti za svoje življenje. Gasilci so prihiteli takoj na kraj nesreče, nakar so spravili na varno najprej bolnike, ki so bili v gornjih nadstropjih. Škoda je zelo velika in so zlasti uničena skoro vsa stanovanja zdravnikov. Bolnike so prepeljali v druge bolnice.

Costes in Belontes v Atenah

ATENE, 21. nov. Slavna francoska prekomorska letalca Costes in Belontes sta prispela danes semkaj in sta ob 11. dopoldne nadaljevala polet proti Parizu.

Ulogi in delokrogu okrožnih inšpektorjev

Imajo mnogi med nami še vedno nejasne in nepravilne pojme. Mnogi jih še vedno smatrajo kot nekakšno vmesno instanco med sreskimi načelniki in bani, ki bi naj tudi samostojno reševali razne zadeve v svojem okrožju, četudi seveda v imenu bana. To je pa zmotno naziranje. Kraljevska vlada je pač izvršila dekoncentracijo svojih poslov na banske uprave, osnova razdelitve državne oblasti na srez, banovine in neutralno vlado pa je ostala nedotaknjena. Sreski načelniki morejo in smejo neposredno občeovati samo z bansko upravo in preko nje s centralo.

Banski okrožni inšpektorati so pri banskih upravah isto, kar so inšpektoriji pri predsedništvu ministrskega sveta in pri posameznih ministrskih resorih, in je njihova naloga, vršiti po naredbah bana inšpekcijo nad srez in sreskimi ustanovami. Okrožni inšpektorati so se ustanovili iz razlogov omogočenja rednega nadzorstva nad poslovanjem sreskih načelnikov in občin, ker so ozemlja banovin velika in je banski upravi otežkočeno nadzorstvo iz sedeža banovine v onih srezih, ki so od banske uprave oddaljeni. Okrožni inšpektorati torej niso nikakršna nova upravna telesa, oni po svojem ustroju ne izdajajo nikakršnih odlokov kot upravna oblast, ampak dostavljajo banskim upravam samo svoje predloge ter upotrebijo navodila in navedbe banov pri inšpekcijah nad sreskimi upravami in njihovimi ustanovami. Rešenja, proti katerim so možni pravni leki in prizivi na višje oblasti, morejo torej izdajati samo občine, srez, bani in centralna vlada. Nad občinami je sreski načelnik, nad srezni banska uprava, nad banskimi upravami kraljeva vlada po svojih resorih, za nekatera rešenja pa upravna sodišča in državni svet.

Iz tega izhaja kot popolnoma naravno, da bodo okrožni inšpektoriji potrebovali le majhen uradniški aparat. Tako tudi v Mariboru po končani likvidaciji (ki mora biti izvršena najkasneje do 4. dec., bo pa predvidoma že popreji!) poleg okrožnega inšpektorja in že imenovanih in pridelenih mu uradnikov, enega konceptnega in enega pisarniškega, ter morda še strojepiske in služitelja ne bo nobenega uradništva. Tukajšnji slovenski tednik konstatira veliko izgubo, ki jo utrpel naš Maribor, in izraža nado, da bo dobil okrožni inšpektorat širše kompetence in da bo vsled tega obdržal večje število uradništva. Danes, gospodje, je prepozno. To, kar sedaj obžalujete, da Maribor utrpel veliko izgubo, je le logična konsekvence vaših stremiljenj, koje so pospešile tudi že zaslepljenost in partizanska samoljubnost. In baš mariborski slovenski tednik je najmanj legitimiran, da joče nad razvalinami po-

Šola in dom

RAZMIŠLJANJA O SODELOVANJU. — POMEN RODITELJSKIH SESTANKOV
— NOVA ŠOLA — NOVE ZAHTEVE. DRUGOD IN PRI NAS. —

Zadnje desetletje je tudi na naše šolstvo in vzgojstvo vplivalo, saj je bila to doba kipenja in vrvenja, ko se je povsod poskušalo z različnimi reformami. Tudi šola in dom — starši, otroci in učitelji so v zadnjih letih zopet predmet razglabljanja in proučevanja. Sodobno šolstvo se razvija v smeri novih vzgojnih ciljev, pri katerih morajo sodelovati tudi starši.

Kakor kaže sedanjí položaj, dobiva nova šola vedno jasnejše oblike in prizadevanja mariborskih pedagogov gredo za tem, da se učitelstvo čimprej — preorientira. Predavanja, inozemska študijska potovanja in tečaji ne ostajajo brez uspehov. Učitelstvo koraka z duhom časa, kar dokazujejo učiteljski listi in revije v zadnjem času.

Stara šola staršev ni vpoštevala v oni meri, kakor bi bilo potrebno z ozirom na dejstvo, da je dom važna sila za sodelovanje pri oblikovanju otrokove duše. Inicijatorji šolske reforme so se te važnosti zavedali in postavili vprašanje: Kako je mogoče doseči, da starši in šola sodelujejo pri vzgoji?

V nekaterih inozemskih državah v besedah »pravice staršev« niso videli nevarnosti, dobro se zavedajo, da je pravilna rešitev problema odvisna od zrelosti in uvidenosti staršev za vzgojne naloge. Ko se je posrečilo merodajnim činiteljem pripraviti večino staršev do pravičnega razumevanja pedagoških problemov, so pričeli ustanavljati **roditeljska združenja**.

Najprikladnejši za spoznanje novih vzgojnih nalog je pač **roditeljski časopis**.

Zanimanje staršev za vzgojna vprašanja se ne da niti meriti, niti tehtati; da pa je večje, kot si mnogi mislijo, dokazuje dejstvo, da je nemški časopis »Schule und Elternhaus« tekoma zadnjih dveh let pridobil 100 tisoč novih naročnikov. Poleg tega izhaja v Nemčiji še 6 drugih listov za starše, pa tudi dnevnik objavlja redne članke o vzgoji, ki je najmanj take važnosti, kakor — šah.

Dolžnost vzgojiteljev je, da seznanijo roditelje z vzgojnimi problemi, to pa ne samo iz »šolskih razlogov«. Važna za življenje otroka je predvsem že predšol-

ska doba 2—6 let, ko se v otroku začne razvijati življenska zavest in so možne baš tu največje napake. Zato je svetovalec nujno potreben!

V šolski dobi je dolžnost roditeljev, da podpirajo šolska prizadevanja, za to pa se morajo usposobiti, kar je z **roditeljskimi sestanki** prav lahko mogoče. Potrebno pa je, da starši šolskega dela ne gledajo s političnimi ali konfesijskimi očali. Vedno je treba imeti pred očmi, da je šola avtonomna in da je skupno svetišče vseh malčkov.

Kako potrebni so sestanki roditeljev in vzgojiteljev, sledi iz dejstva, da se morajo tudi roditelji seznaniti z novimi metodami v pouku (velike tiskane črke v prvem razredu, svetnice, plastilinska dela; delovne zajednice...) Kako more sicer dom podpirati šolsko delo, če ga niti ne pozna?!

V Nemčiji smejo roditelji celo prisostvovati pouku in imajo s tem priliko, spoznati šolsko delo na licu mesta. Napram takim obiskom nimajo vzgojitelji nikakih pomislekov, saj so pa tam starši tudi že pedagoško naobraženi.

Vsekakor se s takimi poseti utrjujejo skupna stremjenja v prid otroku. Trditve, da je s tako vzgojo mogoče izdatno zboljšati bodoče pokolenje, je neizpodbitna.

Tudi v **srednjih šolah** so roditeljska društva prav tako, če ne celo še bolj potrebna. Koliko vzgojnih problemov se stavlja na pot profesorju in kako bi imel »roditeljski sosvet« hvalježno polje sodelovanja!

Že iz teh skromnih razmotirvanj moramo posneti dejstvo, da je inozemstvo na pravi poti, če skuša že nekdaš običajne stike doma in šole poglobiti. Pri nas je ledina še nezorana in so sestanki le posamezni pojavi, roditeljsko društvo pa imamo danes le v Mariboru z imenom »Detoljub« za delavske starše.

Nujno potrebno je, da merodajni činitelji delajo na to, da ljudstvo spozna vzgojne probleme in aktivno pri reševanju sodeluje, kajti žalostno je dejstvo, da se starši zavedajo prave vzgoje še le takrat, ko že nimajo ničesar več vzgajati!

Novi vojaški zakon. Protvariranje kubične mere lesa v kg. Izmera kock za tlakovanje. Tabela za razredčenje alkohola. Usanse v žitni trgovini. Navodila za nakup zrnja. Teža zrnja. Vskladiščenje zrnja. O razprodajah. Cene za prevoz potnikov na državnih avtomobilskih progah. Plačevanje uslužbenškega davka. Oblastna trošarina. Potni list itd. Koledar je splošne važnosti in bo služil vsakomur, zlasti pa našim trgovcem in nameščencem ter ga vsled tega zamoremo povsod najtopleje priporočati. Naročite tedaj koledar nemudoma pri trgovskem društvu »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani, Gradišče 17-I. —

Iz Krčevine pri Treh ribnikih.

Vaščani našega idiličnega koticčka ob »Treh ribnikih« so res pomilovanja vredni. Zima trka na vrata, a mi še nimamo tako zaželjene elektrike, ki bi pozno se vračajočim vaščanom svetila na samotni cesti. Radi bi prisostvovali kakim lepim komadom v našem Talijinem hramu — in tudi drugim kulturnim prireditvam, pa vidimo, da se moramo temu zopet odpovedati za letošnje zimo. Kje so obljube, da se priključimo mestu? Apeliramo na merodajne činitelje, da čim prej dobimo elektriko in varnostnega organa, kajti pri nas se klatijo razni sumljivi elementi. Obenem naj se tudi nekoliko uredi cesta in ograja pri ribnikih. Krčevinska občina se namreč kaj malo briga za kraj »Ob Treh ribnikih«. Hoja ob cesti pri ribnikih je v mraku in v noči skrajno nevarna, ker ribnika nista ograjena. Najbližji kraj mesta, pri Treh ribnikih je, kar se tiče varnosti tako zapuščen, da se lahko primerja z zapuščeno vasjo. —

Tatvina dvokolesa.

Elektrotehniku Josipu Jamnikarju je včeraj neznan st rlec ukradel izpred hiše št. 12 na Aleksandrovi cesti dvokolesno znamke »Puch« vredno 800 Din. Poizvedbe so ostale brezuspešne.

Mariborski in dnevni drobiž

Zagrebski specialisti v Mariboru

V torek popoldne sta se mudila v Mariboru, kakor smo na kratko že poročali, zagrebska specialisti: okulist dr. Botteri in internist dr. Radonić, ki sta pregledala žrtvi nedeljske avijatske nesreče odvetnika dr. Šestana in pilota Müllerja. Ugotovila sta z domačimi zdravniki, da je stanje ranjencev kritično, ne pa brezupno. Kakor smo že poročali včeraj, bo dr. Šestan izgubil desno oko, dočim bodo poškodbe levega očesa znatno zmanjšale vid. Stanje dr. Šestana se je včeraj izboljšalo, dočim je pilot Müller močno oslabil. Temperatura se mu je dvignila na 40 stopinj in fantazira.

Včeraj popoldne pa je žrtvi posetil tudi sloviti zagrebski kirurg dr. Budisavljević, ki upa da bo zdrava in mlada priroda ranjencev marsikaj preprečila. Glede leve noge dr. Šestana je odredil, naj se počaka še tri do štiri dni, ker je še vedno upanje, da ne bo treba poseči po skrajnem sredstvu, čeprav so se rane zagnojile. Naročil je, da se mu slaba kri odvaja po kanalih ter naprosil mariborskega kirurga dr. Černiča, naj ga vsak dan obvešča o stanju in spemembah obeh bolnikov, da se bosta mogla posvetovati o nadaljnjih ukrepih.

Dr. Budisavljević za trud in potne stroške ni zahteval od Aerokluba nikake odškodnine, in je dejal, da je za žrtvi, ki sta iz idealnih nagibov v prosep civilne avijacije tvegali svoji življenji, pripravljen storiti vse, samo da se ju ohrani pri življenju in zdravju. Njegova velikodušnost je vzbudila v vsem mestu priznanje in globoko hvaležnost. —

Za mariborsko komisijo za pregled motornih vozil in šoferske izpite

Mariborska komisija za pregled avtomobilov in šoferske izpite je dne 11. tm. prenehala poslovati, čeprav so vsi člani ostali v Mariboru. Toda z likvidacijo velikega županstva je bila likvidirana tudi omenjena komisija, kar je pri domačih interesentih vzbudilo precejšnjo nevoljo.

Tendence porasta domačega avtomobilizma je zahtevala elastičnost poslovanja, z ukinitvijo mariborske komisije pa bi se postopek nakupa, pregleda, podelitve številke in izstavitve triptikov in mednarodnih potnih isprav zavlekel, dočim je v Mariboru trajal le dva do tri dni. Ako bi poslovala samo ljubljanska komisija bi se znatno zvišali tudi stroški komisijoniranja, zlasti v oddaljenih krajih, kakor v Murski Soboti, Lendavi, Radgoni, Mežici itd. Ljubljanska komisija bi radi tleh ali petih avtomobilov, torej radi enournega posla, porabila za pot dan in pol, v nujnih primerih pa bi stala v Mariboru komisija posameznika 1500.— Din.

Mariborska komisija je poslovala štirikrat na teden: dvakrat za pregled motornih vozil, dvakrat za šoferske izpite. Ljubljanski komisiji pa bi bilo tako hitro poslovanje radi preobremenitve nemogoče. Pregled vozil, ki obratujejo na avtomobilskih linijah in takšijev, ki se vrši vsakih šest mesecev, je v februarju in juliju trajal vsak dan, tako da podjetniki niso utrpeli nikake izgube na dobičku.

Da bi se izognilo neprilikam, ki bi jih povzročila ukinitve mariborske komisije, so mariborski interesenti v svojem imenu in v imenu interesentov bivše mariborske oblasti vložili pri banski upravi prošnjo za imenovanje nove komisije, oziroma prošnjo, da se bivši komisiji dovolj nadaljnje uradovanje. Upati je, da bo banska uprava nujno prošnjo ugodno rešila. —

Zdravstveno stanje pisatelja Josipa Kostanjevca.

Ki se nahaja sedaj v domači negi na svojem stanovanju Ob železnici 6 III, je neizpremenjeno. Zlomljena noga je sicer zaceljena, vendar je še zanj z ozirom na visoko starost nerabna. Jože Kostanjevec pripravlja sedaj za Petruškove »Odmeve« večjo črtico. Želimo seniorju naše knjige skorajšnjega okrevanja. —

Imenovanja pri banski upravi v Ljubljani

V kraljevi banski upravi dravske banovine v Ljubljani so imenovani: za načelnika tehničnega oddelka inž. Matija Krajc, upravnik oblastne tehnične uprave v Ljubljani; za tehničnega inspektorja v I-3 inž. Ivan Sbrizaj, generalni inspektor vod; za tehnične svetnike v I-4 inspektorji: inž. Karel Orel, inž. Leon Mencinger, inž. Josip Otahal in inž. Vladislav Bevc; za tehničnega svetnika v I-5 inspektor Alojzij Hočevnar; za tehnična pristava v I-6 inž. Vilko Piletič in inž. St. Štolfa. Za tehnična inspektorja I-3 sta imenovana pri tehničnem oddelku dravske banovine šef oddelka inž. Rudolf Zajec in šef strokovnega oddelka bivše gradbenega direkcije, inž. Viktor Skaberne. —

Smrtna kosa.

Pri Sv. Antonu v Slov. goricah je umrl včeraj tankajšnji zdravnik dr. Ivan Seruec. Pokojnik je bil star šele 28 let in je bil sin pred leti umrlega podpolkovnika g. Serneca. Pogreb se bo vršil v soboto, dne 23. t. m. ob 10. dopoldne. Bodi mu lahka domača zemlja, težko prizadetim sorodnikom naše iskreno sožalje! —

Poizvedbe radi detomora v Radvanju.

Dne 19. oktobra 1929 je bilo najdeno v mrtvašnici pokopališča v Radvanju novorojeno dete ženskega spola, ki je bilo, kakor je ugotovila sodna komisija pri obdukciji, takoj po porodu zadavljeno. Truplo je bilo zavito v cunj in rjav papir in položeno v papirnato škatlo. Ta škatla je 9 cm visoka, 16 cm široka, 28 cm dolga, ima na pokrovu napis »Hess«, zno traj pokrova 4 fotografične posnetke tovarn ter pod istim napis: Betriebe der M. & L. Hess Schuhfabrik A. - G. Erfurt. Na eni čelni strani škatle je nalepljena vinjeta v obliki elipse žolte barve, na kateri se nahajajo v tisku napisi: Hess, Box calf, Z 6, Form 82, Art. Abs., 1923. S svinčnikom je napisana komaj vidna št. 350, dobro vidna št. 510163, v na levi spodnji strani vinjete je napisan s črnim lom trgovski znak: L. Z. Ta škatla se nahaja v shrambi okrožnega sodišča v Mariboru. Ker je mogoče priti na sled storilcu na ta način, da se ugotovi, kdo je bil v posesti te škatle, naj trgovci s čevlji sporoče okrožnemu sodišču v Mariboru, če je kaka oseba kupila v zadnjem času kake fine ženske čevlje omenjene tvornice in če se je pri tem uporabila opisana škatla.

Se enkrat opozarjamo

na nocojšnjo premijero Lortzingove komične opere »Wormski orožar«. Muzika te opere je zelo melodijozna, dejanje pa velezabavno. Nastopijo: odlična gosta ga. Zamejčeva in g. Neralič, najboljši pevci ansambla, pomnoženi zbor in vsi statisti. Inscenacijo je zasnoval režiser g. Skrbinšek, dirigira g. Herzog. — Kratka vsebina je priložena sporedom, ki se dobe pri biljeterjih. —

Tatvina koniske odeje.

Izvošček Jurij Ozvatič je včeraj opazil na Aleksandrovi cesti konja, ki je bil pokrit z odejo, katero so mu pred tednom dni ukradli neznan storilec z njegovega voza. Katarina K., ki je bila v zadevi zaslišana, je izjavila, da je odejo kupila od neznanca za 100 Din. Policija je odejo zaplenila in izročila okradenemu izvoščku. —

Za jesen in zimo KARO čevlji. VI.

Novo godbeno društvo »Lira« v Lajteršperku-Krčevini

pride v nedeljo 24. novembra v gostilni Dreisger ob pol 3. pop. ustanovni zbor, zvečer ob 6. pa ravnotam plesni venček. Godbo bo vodil kapelnik Al. Polič. 2991

Plesna šola trgovcev.

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru je priredilo za svoje člane in njih družine plesno šolo, ki se vrši vsak petek točno ob pol 9. zvečer v zgornji mali dvorani Narodnega doma. Plesne vaje so se vpeljale z ozirom na nove moderne plesne in da ne bo treba ponavljati že naučenih figur, se pozivajo vsi interesenti, da se za drugo plesno vajo, ki bo jutri, takoj prijavijo. — 2996

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 21. novembra ob 20. uri »Wormski orožar«. Premijera. Ab. C.

Petek, 22. novembra. Zaprtó.

Sobota, 23. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske«. Znižane cene. Kuponi. Zadnjič večer.

Nedelja, 24. novembra ob 15. uri »Polujšanje v dolini šentflorjanski«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Wormski orožar«.

Pagnolova »Velika abeceda« na marib. odru. Zabavna komedija iz današnjih dni. »Velika abeceda« (Monseur Topaze), ki jo danes uprizorjajo skoro po vseh večjih odrih in ki žanje pravkar velike uspehe v Ljubljani in Zagrebu, doživi svojo premijero v kratkem tudi v mariborskem gledališču. Režira in igra glavno vlogo g. J. Kovič.

»Morala gospe Dulske« kot ljudska predstava. V soboto, 23. tm. se vprizori velezabavna poljska komedija »Morala gospe Dulske« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Komedija je sijajna slika lažimoralne malomeščanstva in je doslej še zmerom izzvala salve smeha.

Trgovski koledar za l. 1930

je izšel. Je to zelo lična v platno vezana knjižica, ki jo je uredil g. Fran Zelenik, založilo pa je koledar trgovsko društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani. Stane s poštnino vred Din 15.— za izvod. Kakor druga leta je tudi letos vsebina koledarja zelo pestra in poučna. Med drugimi vsebuje koledar: Izpremembe zakona o neposrednih davkih. Kako se toži in rubi (obrazec za tožbo in rubežni predlog). Pravila o pregledovanju in žigosanju meril, steklenic, sodov in posod. Področja kontrol sodov in mer. O avtomobilnem prometu. Koleki. Iz uredbe o prevozu potnikov in blaga po železnicah. O povrnitvi preveč plačane voznine na železnici.

Izumiranje redovništva na Sveti gori

MENIHOV JE VEDNO MANJ. — NOVINCEV SPLOH OD NIKODER. — ŽIVLJENJE V SAMOSTANU. — UMETNINE IN ZGODOVINSKE VREDNOSTI.

Meniška dežela na gori Atosu in na tročlenskem polotoku Kalkidiki izumira vedno bolj. Vrste grških in ruskih redovnikov se redčijo in vsi znaki napovedujejo skorajšnji razpad nekdanjih slovitih samostanov. Po svetovni vojni se menihi ne naseljuje več med svetimi brati in atenska vlada deluje pridno na tem, da si pravočasno zagotovi bogastva starinskih umetnin, ki jih krijejo strehe blagoslovljenih hramov gore Atosa in sosesčine. Leta 1914. je bilo v samostanu na Sveti gori 15.000 menihov, dočim jih je danes samo še 2.400. Najhitreje se prazni in izumira ruski samostan pod vplivi boljševističnega režima, ki ne daje svetim bratom nikakih podpor. Toda tudi grškim samostanom se ne obeta najslajnejša bodočnost. V treh največjih grških samostanih, kjer je bilo prostora za 2000 menihov, vedri danes samo še 173 pobožnjakov.

Na polotoku je bilo tekom stoletij zgrajenih 20 samostanov: 17 grških, 1 srbski, 1 bolgarski in 1 ruski. Sicer so še vsi naseljeni, toda že dolgo je temu, odkar je prenehala gnječa predvojne dobe. Od dvesto naseljencev, ki so bivali raztreseni v gorah, jih je preostalo samo še petdeset. Kljub temu so samostani še vedno izredno bogati, čeravno je radodarnost narodov docela usahnila. Carskih darov ni in trgovci so prenehali biti dobrotniki samostanov. Vendar se samostanski bratje še vedno lahko posvečajo pobožnosti prav v toliki meri kot nekdanj poprej in črpajo učenost v znameniti biblioteki. Na Sveti gori žive še vedno tako, kakor pred 1000 leti. Nihče ne pozna sodobnih strasti, političnih in drugih slabosti družbe. Tudi podnebje se ni spremenilo. Samostani na gori Atos so torej najidealnejše pribežališče onih, ki se žele umakniti posvetnemu hrupu in bedi modernega sveta. Kljub temu so prošnje za sprejem v samostane vedno redkejšje. Meseci in meseci poteko, predno se prijavi ali zglaš kak novinec.

Lani je grška vlada zahtevala podatke o prijavah novincev in ugotovila, da se je po vojni iz resnično pobožnih nagibov prijavilo samo 50 oseb, dočim je

znašalo število onih, ki so se iz najrazličnejših posvetnih razlogov hoteli umakniti v samoto in zabrisati vzbujeno pozornost, okrog petsto.

Glavni razlog vedno večje slabitve dotoka je pripisati dejstvu, da je generacija, ki je preživela svetovno vojno, ne-sposobna, da bi se prostovoljno odrekla hrupnemu življenju. Preveč je vajena splošnega nemira in senzacij, da bi se lahko privadila tišini in miru kalkidiskih samostanov. Stiska in beda sta ljudem ljubša kot dobro, brezskrbno in enolično življenje v meniškem svetu. Sleherni dan vstajajo menihi ob enih in prisostvujejo liturgijam, ki trajajo do pol 3. To je najtežje in najutrudljivejše opravilo samostanskih bratov. Nato se čita maša za one, ki so zaposleni bodisi pri poljedelstvu, pri vrtnarstvu, pri gradbah ali rezbarstvu. Delavci nato zajtrkujejo in odhajajo na delo, ki traja od 7. do 11. Ostali počivajo od pol 5.—7., nakar prisostvujejo svečani maši, ki traja do 9. in se po maši bavijo z gospodinjstvom. Ob 12. je skupno kosilo, ki je prav obilno in mnogovrstno, toda brez mesa. Po kosilu sledi počitek do pol 16. Do petih vrše menihi najrazličnejše posle in prisostvujejo zatem večernicam, po 19. pa so vsi svobodni. Vsak lahko odide kamor hoče, toda ob 21. mora biti zopet v svoji celici. Ob pol 20. zavladava v samostanu popoln mir.

Potreba naseljevanja v mrtvem pobožnjaškem svetu je danes tako neznatna, da se grška vlada zaman muči, da bi dobila človeka, ki bi se na polotoku naselil kot zastopnik grške vlade. Nikogar ni, ki bi se za dobro plačo javil za uradnika. V prihodnjih letih pa bo morala grška vlada poiskati tudi učenjake, ki se bodo zanimali za dragocene rokopise in zgodovinske dokumente, ki bodo mnogo prispevali k zgodovinskim podatkom srednjega veka. Zbrati bo treba dragocene knjige in umetnine, ki se nahajajo po samostanih in ustanoviti poseben bizantinski muzej, v katerem se bodo hranile vse zgodovinske vrednote, ko bodo samostane radi pomanjkanja prebivalcev zaprli.

Anekdote

Friderik Veliki je napisal nekoč na nek listek:

»Moizes Mendelsohn je prvi osel stoletja. Friderik II.« in je poslal potem ta listek na vpogled gostom okrog mize. Ko je prišel listek do Mendelsohna, ga je ta prebral, se nasmehljaj in se poklonil pred kraljem, češ da šalo dobro razume. Nato je prosil kralja, naj mu dovoli, da dokument prečita. Kralj je takoj škodoželjno privolil, uvidel pa je kmalu, da je bil prekanjen, kajti Mendelsohn je prečital vsebino na listku s krepkim naglasom:

»Moizes Mendelsohn je prvi osel stoletja. Friderik — drugi.«

Na svojem potovanju po Evropi je perzijski šah posetil tudi Belgijo in kralja Leopolda. Kralj je predstavil svojemu gostu tudi kraljico, obdano od dvornih dam. Tu je vprašal šah: »Ali je to harem?«

Osupnjen kralj Leopold ni našel takoj primerne odgovora in šah je smatral zato njegov molk kot potrdilo. Ogledujoč si potem stare dvorne dame, je perzijski šah končno rekel kralju Leopoldu:

»Vi boste morali pač kmalu svoj harem pomladiti.«

Lepega dne je prišel adjutant carja Nikolaja ves razburjen v njegovo sobo. Pokleknil je pred njegova kolena in zaklical: »Milost, Veličanstvo!«

»Milost? Kaj pa se je zgodilo?«

»Veličanstvo! Dovolite, da se dvobojujem!«

»Nikdar,« je odgovoril car, »ki je dvoboj strašno sovražil. V njegovih očeh je bila namreč vsaka kri, ki ni bila prelita za domovino, ničvredna in brez pomena. Zato je tudi občutno kaznoval vsakogar, ki se je drznil dvobojevati.«

»Veličanstvo, jaz postanem brezčasten, ako se ne smem dvobojevati.«

»Kaj se to pravi?«

»Dobil sem udarec v obraz.«

»Tako?« je rekel car in nagrbnil čelo. »Toda dvoboja kljub temu ne dovolim. Skliči dvor in počakaj name!«

Ko se je zbral ves dvor, je prijel car svojega adjutanta za roko, ga peljal pred zbrane gospode in ga poljubil na lice.

»Sedaj,« je rekel, »bodi pomirjen. Car poljubi le častnega moža!«

Napoleon III. je prejel nekoč v Vichyju od nekega veterana sledeče pismo:

»Veličanstvo! Pod Vašim ljubim stricem sem dobil dve smrtni rani, ki sta uničili mojo srečo. Prvo pri Wagramu, drugo na levi nogi. Ako se Vam zdi, da sta te dve rani vredni koncesije za tobačno zalogo, bodisi v Sevresu ali kje drugje, bi Vam bil hvaležen že vnaprej. Pripominjam, da sem zadolžen že čez glavo. A. Perrin, bivši korporal. Odgovor naj se frankira.«

Pesniku Hermanu Bahru je poslal nekdo založbo v petih dejanjih in je pripisal: »Ako imate o mojem delu kake pomisleke, vas prosim, da mi čisto mirno poveste resnico. Nikdar se namreč ne čutim bolj plemenitega, kakor, kadar me graja kak moder mož!«

Bahr je prečital dramo in odgovoril:

»Radi mene se morete smatrati tudi za velikega vojvodo!«

»Tako znamenit anatomist, kakor ste Vi, gotovo zna ozdraviti vse bolezni,« je rekla neka dama slavnemu francoskemu zdravniku Petitu.

»Motite se, gospa,« je odgovoril Petit, »nam zdravnikom gre kakor kočijažem v

Parizu. Oni poznajo vse ceste, ne vedo pa, kaj se godi v hišah.«

Pokojni dunajski učenjak Josip Unger je bil znan kot eden najbolj hudomušnih in duhovitih ljudi starega Dunaja. Ko se je na nekem dvornem plesu kardinal Haynald, oboževatelj lepih dam, umaknil z neko močno dekolirano damo v kot pri oknu, je rekel Unger: »Ako je ne bo ščitila njegova obleka, njena obleka je gotovo ne bo.«

Pošteni tat

Iz Kopenhagena poročajo o sledečem zanimivem dogodku:

Robert je — pošten tat. Vedno se zadovolji z malimi vsotami, vrli tega pa točno vodi dnevnik. Ko ga je policija aretirala, je mogel namreč natanko dokazati, kje, kdaj, komu in koliko je ukradel. Prihranil je 100 danskih kron in jih naložil v neko banko. Točno je lahko navedel, komu je vzel denar. Za vsakdanje izdatke je dobival Robert, ki ima šele 20 let, miloščino od dobrih ljudi. V zadnjem pa je porabil, kakor je sam povedal, zelo malo, ker se je vtihotapil v stanovanje neke odsotne vdove in si je tam kaj več tednov sam kuhal obed in večerjo. Oškodovana vdova pa je na policiji izjavila, da je bil Robert sicer za časa njene odsotnosti zelo dostojen človek. Celo hvaležna mu je, da se je vtihotapil v njeno stanovanje, ker je redno čistil parkete, umival okna, varčeval s plinom in električno razsvetljavo in posipal celo prašek proti moljem ter popravil nekatere predmete.

»Ali to zlato uro, ki je bila najdena v vaši kuhinji, ni morda Robert vzel iz kakega vašega predala?« je vprašal sodnik vdovo.

»Nikakor,« je odgovorila ona.

Robert je nato pogledal v svoj dnevnik in rekel: »To uro sem vzel nekemu gospodu v tej in tej ulici, tega in tega dne, ob tej in tej uri. In to zlato uro sem pustil potem pri vdovi, da se ji na ta način oddolžim za njeno — gostoljubnost.«

Sodnik je tega »poštenega« tata obsodil na leto dni zapore, ki jih bo moral prebiti v pobiljševalnici.

»Ko boste zopet svobodni, pa me takoj posetite,« mu je rekla vdova pri slovesu, »naslov vam je tako znan. Prepričana sem, da postanete še dober človek.«

»Morda postanem še vaš sobar,« je odgovoril smehljaje originalni tat.

Medved raztrgal človeka

Kmet Aleksander Kibedi iz okolice Marosvasarhelyja je šel v soboto s svojim 11 letnim sinom v gozd sekati drva. Nenadoma je pridrvelo iz goščave več izredno velikih medvedov. Eden se je takoj približal dečku. V strahu je ta dvignil sekirino in udaril po medvedu. Medved je takoj nato zdvijal, se dvignil na zadnji nogi, objel dečka z obema šapama in ga tako stisnil, da je bil takoj mrtev. Oče, ki je iz daljave videl, kaj se je godi z njegovim nesrečnim sinom, je zdirjal, kakor da bi zblaznel. domov, kjer se je zgrudil nezavesten na tla in so ga morali prepeljati v bolnico. Nesrečnemu se je kasneje v resnici vsled žalosti za sinom omračil um.

Napađen od uran

V nekem varšavskem drevoredu je doživel 17letni dijak Ivan Kazimir redek doživljaj. Splezal je na neko drevo in hotel uničiti tamkaj se nahajajoče gnezdo vran. Nenadoma se je spustil na drevo cel roj vran. Še predno se je predrznež dobro zavedel, so se vrane že zakadile v njega. Fant je padel, obvisel pa je med močnimi vejami. Vrane so ga pričele takoj nato neusmiljeno obdelavati s svojimi kljuni. Končno so morali poklicati policijo, več stražnikov pa je pričelo tudi streljati proti drevesu. Šele nato so vrane zbežale, Gasilci so nato rešili fanta iz neprijetnega položaja, izgubil pa je med tem že zavest. Imel je po vsem telesu, posebno na glavi in obrazu vse polno težkih poškodb, tako, da so ga morali prepeljati v bolnico. Vesel pa je lahko, da mu nišo izključvale vrane še oči. Vsekakor si bo za vedno zapomnil, kdaj se je hotel »praviati nad ptičje gnezdo.«

Sokolstvo

Sokolski dom u Slovenjgradu

je bil slovesno otvorjen v nedeljo, dne 17. t. m. Novinarsko poročilo o tem uspelem slavlju je prineslo že »Jutro« v svoji včerajšnji številki; umestno pa je dodati temu poročilu tudi nekoliko strokovnih opomb. Otvoritev se je izvršila — kakor je to povdaril br. starosta dr. Železnikar in kakor je čisto prav! — z delom: Z akademijo, ki je obsegala razen pozdravov, starostovega nagovora ter koncertnih tudi 8 telovadnih točk — in za te gre. Torej: akademija je dokazala, da je Sokolsko društvo Slovenjgradec na pravi poti ter da se po gmočnih skrbeh, kate-tere mu je prizadela in ki mu jih še prizadeva stavba, ni dalo spraviti s tira in odvesti od onega najbolj sokolskega dela — od telovadbe. Nastopi raznih kategorij telovadcev so očitali, da je njih vodstvo v spretnih rokah. Tako je moška deca, 5 po številu, izvedla svoje sestave, ki so se zaključevale s skupino, prav čedno. Ljubka sta bila tudi nastopa ženske dece, osmerice iz nižjega oddelka, ki je izvajala sestave spominjajoče v večjih gibih na lutke, in dvanajstoričice iz višjega oddelka s cvetnimi loki. (S tem v zvezi se mi zdi primerno omeniti, da je število sokolske dece v Slovenjgradu pač že veliko, da pa se bo gotovo posrečilo to število še povečati po načelu »otrok se mora iztelovaditi igrati«, ki vendar že enkrat prodira i v jugoslovenskem Sokolstvu). — Vzorna vrsta iz Maribora je domače gledalstvo s svojimi vajami že na bradlji fascinirala, dasi je treba priznati, da je imela vrsta prilično slab dan; boljše je bila na drogu, zlasti br. Primožič je bil tu na višku. Brezhibna pa je bila epopeja. — O domačih članih telovadnih (6 po številu) je treba reči, da so svoje sestave izvajali strumno in da je bilo izvajanje opiljeno; domnevam, da pripada mnogo zasluge na tem br. Vrunču, ki se bo, dasi mlad, vendar na vsakem mestu, kamor ga bo usoda kot učitelja zanesla, izkazal kot cel mož — v čast sokolskim rokam, iz katerih je izšel iz Slovenjgradca, kakor tudi onim, ki so ga oblikovale za njegovega študentovanja v Mariboru. Poleg epopeje najpopolnejša točka akademije pa je bila ritmična študija šestoričice članic in gre sestrji (menda Juvančevi), ki jih je navežbala, vse priznanje. — Po nedeljskem uspehu, ki so ga priznali tudi krogi, kjer se sicer morda gleda na Sokolstvo s kritičnim očesom, morem zaklicati Slovenjgradčanom le: sokolsko-junaško po poti, ki korakate po njej, naprej, zlasti sedaj, ko vam je v vašem Sok. domu dana možnost razmaha, — v veselje in zadoščenje onim, ki so vam ga pomagali s svojimi žrtvami graditi, ter v čast celokupnega Sokolstva! — Zdravo! Vaš župni starosta.

Sport

SK Železničar : SK Hermes.

V nedeljo gostuje v Mariboru moštvo ljubljanskih železničarjev SK Hermes proti tukajšnjemu SK Železničarju. »Hermes« je v jeseni startal z izrednim uspehom in v prvenstveni tekmi s »Primorjem« izsilil remis. Z reprezentanco Celja je igral 6:0 v svojo korist, celjske Atletike pa je odpravil z 8:2. Rezultati pričajo o izredni formi protivnika, ki se bo v nedeljo meril z dobro vigranimi železničarji, kar obeta prvovrstno igro. Sklepanje o izidu bi bilo vsekakor preuranjeno, prepričani pa smo, da bodo domačini nudili povsem enakovrednega protivnika in da bo potek zaključne jesenske prireditve zelo zanimiv.

Desetkrat zaplenjen

Varšavsko časopisje poroča, da je doživel »Lvovski Kurier Pozany«, organ poljske opozicije, pred nekaj dnevi zanimiv slučaj. Tekom enega dneva je bil namreč kar desetkrat zaplenjen. Končac je izšel list — več strani je bilo popolnoma praznih in belih — z velikim napisom na prvi strani: »Po zaplembi deseta popravljen izdaja.« Kakor razvidno, se poljski cenzorji res silno neusmiljeni in strogi.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 291

»Odkod toliko ljudi?« je vprašal gondolirja.
 »Ali ne veste, žlahtni gospod? Že ves dan ne govore po Benetkah o ničemer drugem: gospa Imperija je odpotovala.«
 »Odpotovala?« je vzkliknil Aretino z nekakim veseljem.

»Da, sinoči.«
 »Ali veš za gotovo?«
 »Saj prodajajo njeno pohištvo . . . le pogledite!«
 Mojster Peter se zdaj ni več obotavljal; hrabro je stopil izpod šatora in ukazal barkarolu, naj pristane.

Nekaj trenutkov nato je svopil v palačo, prepričavši se prej o resničnosti nepričakovane novice; sicer pa se je spominjal, da mu je dejal Bembo, ko je stopil sinoči v sobico nesrečne Bianke:

»Bodi brez skrbi . . . saj greva za njeno materjo!«

Palača Imperije je bila polna ljudi. Množica mladih velikašev se je živahno razgovarjala o velikem dogodku: odhod Imperije in razprodaja njene pohištva, njenih dragocenosti in njenih umetnin.

Tudi meščane si videl, ki so se pogajali z intendantom, in ženske, ki jih je nepremagljiva radovednost gnala v to palačo, o kateri so slišale že toliko pravljic: bile so poštene ženske, in znano je, kako silno se poštene ženske zanimajo za stanovanj, življenje in lepoto kurtizan.

Aretino, odzdravljaje in pozdravljaje na vse strani, se je prerinil skozi množico in prišel po dolgih naporih do intendanta. Ta vrli mož je prodajal vse za slepo ceno, kajti njegov namen je bil, odpotovati v čisto drugi smeri nego v Rim.

Aretino je nakupil nekaj umetnin; ko jih je odpotiral domov, pa je iz radovednosti prisostvoval prodaji do konca. Svetoval je intendantu in mu naznačeval pravo ceno posameznih predmetov, o kateri se je zdel zvesti služabnik kaj malo poučen.

Proti večeru je bilo jedva še par kupcev, in nazadnje se je palača izpraznila, oropana polovice svojega sijajnega pohištva, dočim je ostala druga polovica v neredu in žalostni zapuščenosti; pesnik se je zamislil ob tem otožnem prizoru.

Ni pa pozabil opozoriti intendanta, da se je razprodaja le s pomočjo njegovih večjih nasvetov tako srečno vršila, in intendant, ki je poznal Aretina, kakor poznajo služabniki stalne goste svojega gospodarja, mu je odgovoril brez premišljanja:

»Vem,« reče bacco, »vem, gospod. In verjamite mi, da se moja hvaležnost ne bo izkazala v golih besedah.«

S široko gesto je pokazal po dvoranah:

»Izberite si kaj!«

Intendant se je nasmehnil pri teh besedah kakor zadovoljen kupec, ki pristane na masno mešetarino z zavestjo, da ne stane njega niti vinarja.

Aretino si ni dal dvakrat reči. Brez napačnega sramu je začel begati po palači, intendant pa ga je spremljal s svečo v roki.

Naenkrat je stopil v majhno sobico in obstrmel pred krasnim portretom, ki je visel tam na steni. Kar pa ga je presenetilo v prvem trenutku, ni bil slajz tonov, ki jih je slikar, po vsem videnju genialni umetnik, našel na svoji paleti.

»On!« je zamrmral. »Njegova slika — tu! . . .«

Ni še bilo dolgo, odkar je Aretino poznal ime Rolanda Kandiana. Toda, odkar ga je poznal, je pridno izrabil čas in je vedel že marsikaj o možu, s katerim je sklenil nekdan v Črni Jami čudno pogodbo, ki bo bralcu še v spominu.

»Ali veste, koga predstavlja ta slika?« je vprašal.

»Sina prejšnjega doža Kandiana . . .«

»Vaša gospa ga torej pozna?«

»Ni mi znano. Kar vem, je to, da je slikar, ki ga je slikal, dovršil svoje delo v štirih mesecih, pa se je trudil z njim vsak dan od jutra do večera.«

»Toda . . . model . . . Roland Kandiano je potem takem vendarle prihajal v palačo?«

»Ne, slikar je delal po spominu.«

»Samo enega poznam, ki bi bil zmožen, ustvariti tak umotvor, in ki bi razpolagal s tolikim bogastvom kolorita,« je dejal Aretino sam pri sebi.

»Ali veste, kako je ime slikarju?« je dodal na glas.

»Tician mu je ime.«

»Saj sem rekel,« je zagodrnjal pesnik. »Če pomislim, da mojega portreta nikdar ni hotel slikati. Da ga ne inspiriram, pravi mrha. Eh, kaj! Potomcem se bo tudi brez Ticiana ohranilo dovolj mojih slik . . . Vzel bi to sliko,« se je obrnil proti intendantu.

Intendant se je namrdnil.

»Okvir je iz suhega zlata,« je dejal.

»Eh, tepec neumni, kdo se meni za okvir! Sme mi mi platno; to je vse, kar zahtevam v nagrado za svoje usluge.«

»Takoj!« je vzkliknil intendant potolažen.

In tako je postal Ticianov portret Rolanda Kandiana Aretinova last.

Vrnil se je domov, pritrtil platno v nov okvir in ga začel študirati.

»Hm! . . . Čudovito, tristo hudičev . . . čudovito, kakor vsa dela Ticianova . . . Kolikšna moč življenja je v tem pogledu! Kakšna sladkost v smehljaju! In ta draperija! . . . Kolikšno bogastvo! Ah, Tician, Tician, pozni rodovi te bodo slavili in častili skoraj enako kakor mene!«

Ko je tako pohvalil portret in slikarja, se je vprašal Aretino nenadoma:

»Toda kaj naj storim s tem zakladom? Če bi bil dovolj bogat . . .«

Nekaj dni je Aretino premišljal, ali naj proda sliko Rolandu Kandianu samemu. Toda branila mu je nekakšna sramežljivost; mojster Peter je bil sicer cinik, a njegov cinizem je segal vendarle samo do izvestne meje.

In nekega jutra, ko je premislil in zavrgel že nešteto načrtov, je vzkliknil:

»Heureka! Našel sem pot! . . .«

Skočil je s postelje, kjer je ravno počival.

»Izvrstna misel!« je vzkliknil, gladeč si brado z mašinalno gesto. »Genialna misel, vredna svoje ga očeta! . . . Margarita, moj zajutrek! Pavla, moj rožnati satinasti jopič in moj plašč, tisti, ki je podložen s hermelinom! Kiara, moj baret z belo perjanico!«

Aretinke so pritekale, in mahoma se je začel dirindaj. Ta je hitela v kuhinjo, da pripravi gospodaru zajutrek, ona je vlekla iz omare njegovo praznično obleko. Cele pol ure se je slišalo rentachenje, da je odmevalo po vsej hiši. Nato je hipoma zavladal molk.

Aretino je sedel k mizi!

Ko je z gladom vred minila pesnika tudi slaba volja, je ukazal pripraviti svojo lepo gondolo, ki jo je vodil Nubijec, odet v svojo belo tuniko — kakor je videl pri Imperiji; kajti kurtizana je bila Aretinu vzor v vseh rečeh, ki so se tikale zunanjega nastopa in slaja.

Nato je zakričal:

»Kje pa je Perina, da je ne vidim?«

»Pri mrliču je,« je odgovorila Margerita. »Zares bi bilo boljše, da bi se brigala za žive.«

»Moč!« je vzkliknil. »Porkofila!« to je bila njegova najhujša psovka. »Perina ima v koncu svojega čevlja več pameti, kakor ti v vsej svoji glavi. No, vsaj je dobro . . . ne tuli vendar, ko vidiš, da mi je zoperno . . . In če mi se posreči, kar namerjam, ti kupim krasno orientalsko šerpo, in vam drugim tudi, vsaki eno.«

»Tiho! Tam, kjer prebiva smrt, se ne spodobi klepetati tako glasno!«

Pri tem je govoril sam z grmečim glasom.

Nato se je napotil h gondoli ter dal postaviti sliko, ki so mu jo morale Aretinke skrbno zaviti pod šator.

Gondola je zdrčala po kanalu in obstala pred palačo Dandolo.

Toda palača se je zdela zapuščena. Neki Dandolov služabnik je razložil Petru Aretinu, da njej gospodar prebiva že dalje časa v palači Altieri.

Par minut nato je stopil mojster Peter v hišo generalnega kapitana.

Dolgo je moral siliti in nagovarjati, naj ga puste h gospodu Dandolu. Naposled pa so vendarle odvedli njega in dvoje mož, ki sta nesla veliko sliko, v sobo v prvem nadstropju.

Kakor hrupno je bilo pritličje, ki je mrgolelo častnikov in vojakov ter kazalo živo sliko moči in življenja, tako žalostno in mrtvo se je zdelo v prvem nadstropju.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in osebne namene oblikovani; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamiranje značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Pozor!

V soboto, dne 23. popoldne otvorim novo moderno urejeno zimsko kegljišče. Obenem bo ta dan pojedina klobas in godba na lok, kar vljudo naznanjam slavnemu občinstvu, osobito pa kegljaškemu klubom, katerim bo na razpolago zbrati dneve in večere kegljanja. Točim vedno prvovrstna domača, kakor tudi dalmatinska vina, vedno pivo v sodčkih. Gorka in mrzla jedila. Priporoča se tudi stalnim abonementom domača in obilna prvovrstna hrana; obed in večerja Din 13—15. Za obilen obisk se priporoča Ivan Kos, gostilničar, Cvetlična ul. št. 11. 2989

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Poročil se je gospod Pavle Vošner, poročnik v Trebinju z gospodično Finiko Dubilier, hčerko uglednega zlatarja.

Bilo srečno!

Barhende, flanele

moške in ženske plašče, kakor vso drugo zimsko blago si nabavite v dobri kvaliteti in solidnih cenah pri znano stari trgovini

I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Kontoristinja,

popolnoma samostojna korespondentinja, dobra računarica in knjigovodkinja se sprejme pri železnici v Dravski dolini. — Ponudbe na ravnateljstvo Mariborske tiskarne d. d., Maribor. 2959

Mesarskega pomočnika,

mlajšo moč, pridnega in izvežbanega v vseh mesarskih delih, kakor tudi prekajevanja sprejemem. Naslov v upravi »Večernika«. 2992

Velik zaslužek

vam je zagotovljen, ako si nabavite brzo-pletalni stroj »Rekordia«, ki ga lahko uporabljate doma. Ceniki brezplačno. Rekordia, Zagreb, Bosanska 24. 2994

Pisarniško moč 2991

veščo knjigovodstva, hitrega in zanesljivega računanja, slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, z čedno pisavo sprejememo s 1. decembrom (letos). Ponudbe pod: »Pisarna« na H. Sax, anončni biro, Maribor, Grajski trg 8

Sprejem dijakinjo

na stanovanje in hrano. Maistrova 19, II., vrata 6. 2993

Dijaka

sprejem s 1. decembrom na stanovanje. Naslov v upravi lista. 2988

'AMERICAN HEATING'

je najpopolnejša in najbolj ekonomična trajna peč sedanjosti. Na 100 m² porabi v času 24 ur samo 4 kg koksa, s katerim se kuri. Ze drugo leto so stroški poplačani! Ne zamudite, se poprej pri »American Commercial Agency«, Maribor-Krčevina, Praprotnikova ul. 200 prepričati!

28/6

Tužni in potrti v globoki žalosti naznanjamo, da je danes ob pol enih popoldne nehalo biti blago srce mlademu, komaj 28 let staremu zdravniku pri Sv. Antonu v Slov. goricah, gospodu

dr. Ivanu Sernecu

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 23. novembra ob 10. dopoldne. 2995

Sv. Anton v Slov. gor., Plzen, dne 20. novembra 1929.

Žalujejo rodline:

Sernčeva, Llewaldova, dr. Haasova, Vogrinčeva.